

Handläggare
Venemalm Sofia

Datum
2018-03-27

Diarienummer
SCN-2018-0186

Socialnämnden

Meddelande om beslut – verksamhetsstöd inom ramen för idéburet offentligt partnerskap år 2018 med Tjejers rätt i samhället (TRIS)

Socialnämnden föreslår besluta

att lägga Tjejers rätt i samhället (TRIS) redovisning av idéburet offentligt partnerskap (IOP) avseende år 2017 till handlingarna samt,

att fastställa stödet till Tjejers rätt i samhället (TRIS) inom ramen för idéburet offentligt partnerskap till 677 tkr år 2018.

Ärendet

Nämnden har enligt beslut, 2016-12-07, tillsammans med arbetsmarknads-, utbildnings-, och kulturnämnderna ingått en överenskommelse om partnerskap med TRIS. Överenskommelsen avser perioden 2017-01-01 till och med 2019-12-31.

För uppdraget finns en gemensam arbetsgrupp mellan socialförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen, kulturförvaltningen, utbildningsförvaltningen och TRIS där utveckling och uppföljning av överenskommelsen om partnerskap sker kontinuerligt.

Socialnämnden finansierar överenskommelsen om partnerskap med 663 tkr år 2017, arbetsmarknadsnämnden med 408 tkr, kulturnämnden med 306 tkr och utbildningsnämnden med 357 tkr.

Överenskommelsen om partnerskap är långsiktig liksom nämndens ekonomiska ersättning. Nämndens ekonomiska ersättning regleras årligen i enlighet med Uppsala kommuns budgetbeslut. Ersättningens nivå ska för nästkommande kalenderår inte understiga stödet för innevarande kalenderår.

I enlighet med detta föreslår förvaltningen att nämndens stöd till TRIS fastställs till 677 tkr för år 2018, vilket motsvarar en uppräkning med 2 %.

Ekonomiska konsekvenser

Den ekonomiska ersättningen till TRIS finansieras ur nämndens budget för föreningsbidrag samt ur budgeten för riktade insatser mot kvinnofrid.

Socialförvaltningen

Kaisa Björnström
Förvaltningsdirektör

Redovisning av IOP med socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, samt kulturnämnden

BAKGRUND

Sedan år 2002 har TRIS arbetat förebyggande, akut och kompetenshöjande mot hedersrelaterat förtryck och våld. TRIS möter framförallt tjejer och kvinnor, men även barn och killar, som lever med en hedersrelaterad värdegrund, som begränsas i sitt livsutrymme och utsätts för förtryck och våld. Begränsningarna kan bestå av att man inte får välja hur man klär sig, inte får umgås med vem man vill, inte får bestämma själv över sin egen tid, inte får delta i all skolundervisning eller få delta i det civila samhället och inte fritt får välja sin framtida partner. För killar kan det handla om att man tvingas kontrollera sin syster och andra kvinnliga släktmedlemmar, men även killar förväntas följa någon annans vilja när det kommer till att välja sin framtida partner. Kontrollen sker ofta via latent eller uttalade hot om våld, hot om ytterligare minskat handlingsutrymme eller att inte själv få bestämma vem man ska gifta sig med. Majoriteten av de individer som TRIS möter har dålig kunskap om sina rättigheter och var de kan vända sig för att få hjälp. Många har dessutom bristande tillit till samhällets olika myndigheter och instanser.

Målgrupp

Målgrupp för partnerskapet delas upp i tre grupper:

- Tjejer och unga kvinnor mellan 13-25 år som riskerar att utsättas för/utsätts för hedersrelaterat förtryck och våld där ett särskilt fokus ligger på nyanlända och ensamkommande flickor
- Kvinnor 18 år och uppåt som riskerar att utsättas för/utsätts för hedersrelaterat förtryck och våld (även nyanlända)
- Pojkar som utsätts för hedersrelaterat förtryck och våld (gäller TRIS jour)

ÖPPEN TJEJVERKSAMHET

Syfte och bakgrund

Syftet med verksamheten är att skapa en arena och en mötesplats för tjejer i Uppsala som lever med hedersrelaterade normer och begränsningar. TRIS har arbetat med målgruppen sedan 2002 och vet att dessa tjejer sällan deltar i det civila samhället eller tillåts ha en meningsfull fritid i den bemärkelsen att de inte får välja vad de vill göra på sin fria tid. TRIS erfar att många av kommunens insatser är riktade till killar med utlandsfödda föräldrar och mer sällan till tjejer med utlandsfödda föräldrar som lever med hedersrelaterade normer och begränsningar och/eller har skyddade personuppgifter. Vidare har TRIS erfarenhet av att målgruppen sällan har stöd i skolarbetet då dessa familjer prioriterar att barnen ägnar sig åt hemmasysslor såsom städning, matlagning och barnpassning är prioriterat framför läxläsning och umgänge med vänner i dessa familjer. Det bidrar till ett utanförskap dels då målgruppen inte fullt ut kan ta del av skolarbetet och dels då de inte kan ta del av det civila samhället. Målgruppens behov av en arena/mötesplats för att samtala och utbyta kunskap och erfarenheter med andra jämnåriga tjejer och flickor med olika bakgrunder tillgodoses inte.

Målgrupp för den öppna tjejverksamheten

- Tjejer i åldrarna 13-25 år
- Nyanlända tjejer 13-25 år
- Ensamkommande tjejer 13-25 år

Statistik Läxhjälp & Träffpunkt

Antal läxhjälpsspass	96st
Deltagare i snitt	31st/per pass
Antal träffpunktspass	32st
Deltagare i snitt	15st
Antal stödsamtal	1-2st

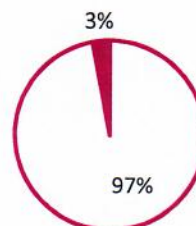
Röster från deltagare från läxhjälp

Hur tycker du att tisdagarna har varit?

Mycket bra/bra   Mindre bra

Känner du dig trygg på läxhjälp?

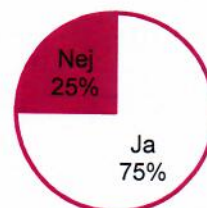
Ja   Nej

MÅLUPPFYLLELSE

Att målgruppen får ett ökat handlingsutrymme och självbestämmande (Alla nämnder)

Majoriteten av de tillfrågade som deltagit i TRIS öppna tjejverksamhet uppger att de har bättre möjligheter att bestämma över vad de vill göra i framtiden vilket bidrar till större förutsättningar för målgruppen att tillgodogöra sig ett självvalt liv.

Upplever du att dina möjligheter att bestämma över vad du vill göra i framtiden har ökat?

Att målgruppen ska stärkas till att ta klivet ut till majoritetssamhället och bygga en egen plattform (Alla nämnder)

Över 80 %, vilket är en ökning från föregående år, av de tillfrågade deltagarna på den öppna tjejverksamheten uppger att de har fått bättre möjligheter till att göra det

de själva vill på fritiden. Detta innebär att deltagarna på TRIS öppna tjejverksamhet får ökad tillgång till olika arenor i samhället. I samtal med deltagare från verksamheten berättar flera att de har börjat med andra fritidsaktiviteter sedan de började på TRIS.

Upplever du att du har bättre möjligheter att göra det du vill på din fritid sedan du började på TRIS?

Tillgodose målgruppens behov av en meningsfull fritid (KTN)

Omkring 110 tjejer har genom TRIS öppna tjejverksamhet fått möjlighet att flera gånger i veckan delta i olika fritidsaktiviteter. Som nämnt ovan har majoriteten av de tillfrågade som deltagit i TRIS öppna tjejverksamhet uppgett att de har bättre möjligheter att göra vad de vill på sin fritid sedan de började på läxhjälp.

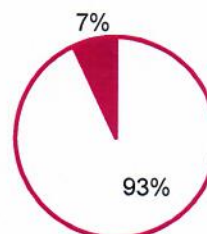
Erbjuda målgruppen en trygg mötesplats (KTN)

Ledare på TRIS öppna tjejverksamhet strävar alltid efter att alla deltagare ska känna sig trygga och sedda under den tid de är i TRIS verksamhet. TRIS strävar efter en hög vuxentäthet med både volontärer och ledare som är noggrant utvalda av TRIS personal. Vuxentäthet ska skapa ett klimat där deltagarna känner sig sedda och konflikter mellan deltagare kan fångas upp i tid. 97 % av deltagarna uppges att de känner sig trygga på TRIS läxhjälp och träffpunkt. Under höstterminen ligger denna siffra dessutom på 100 %, vilket är ett kvitto på det hårda arbete vi på TRIS lägger ned på att säkra tryggheten, både den upplevda och den faktiska.

Att möjliggöra för målgruppen att gå ut grund- och gymnasieskolan, språkinträdning med fullständiga betyg (AMN och UBN)

Hela 93 % av deltagarna under årets öppna tjejverksamhet anser att deras möjlighet att avsluta skolan med fullständiga betyg har förbättrats sedan de började på TRIS. Detta är en markant ökning med 20 procentenheter från föregående år. Totalt sett har 2 000 läxhjälpstimmar fördelats på de deltagare TRIS hade under 2017. De deltagare som deltar på TRIS läxhjälp får sällan något stöd i skolan hemifrån eller från annat håll.

Har dina möjligheter att gå ut skolan med fullständiga betyg förbättrats?

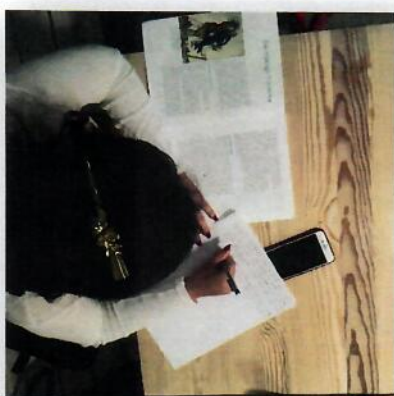
■ Ja ■ Nej

"Att få komma till Läxhjälp varje vecka är jätteviktigt för mig. Om TRIS ide inte hade funnits hade jag aldrig klarat skolan".

Få ökad psykisk och fysisk hälsa (Alla nämnder)

TRIS arbetar ständigt med att kombinera läxhjälp och träffpunkt med fysiska aktiviteter. Under våren 2017 har social dans erbjudits tillsammans med organisationen Dansa min kompis. Dans ska enligt forskning ha god effekt på både den psykiska och fysiska hälsan och även vara effektiv vid trauma. Dansen var mycket populär. TRIS har även erbjudit möjlighet att träna thaiboxning, yoga och fotboll. Vidare arbetar TRIS personal ständigt på att upptäcka ungdomar som inte mår bra i TRIS verksamhet för att då erbjuda samtal och hjälp vidare (vid behov).

GENOMFÖRANDE

Innan

Inför varje terminsstart har TRIS en stor informationsspridningskampanj. Kampanjen syftar till att informera om den öppna tjejgruppsverksamheten och är riktad till tre målgrupper:

- Tjejer på högstadie- och gymnasieskolor
- Yrkesverksamma som möter målgruppen
- Potentiella volontärer som kan vara läxläsare

Information till målgruppen har spridits genom bland annat sociala medier, kommunens egna forum (t.ex. kubik/utskick till skolcheferna), affischer i skolor, deltagande i skolveckor samt presentationer/workshops av TRIS verksamheter på skolor.

För att rekrytera volontärer har TRIS satt upp affischer på universitet/arbetsplatser, annonserat på Volontärbyrån, deltagit på mässor samt haft föreläsningar för studentföreningar. Samtliga volontärer går igenom intervjuer med ansvarig personal på TRIS och lämnar in utdrag ur polisens belastningsregister innan de får börja som volontärer. Volontärerna har haft 4 utbildningstillfällen under hösten och 4 stycken under våren.

Övriga förberedelser har varit att planera gruppverksamhet, mat, inventering, studiebesök, inspirationsföreläsare, aktiviteter och handledning för läxhjälpare.

Under

TRIS har haft öppen tjejgruppsverksamhet 1-2 gånger i veckan under både vår- och höstterminen, på tisdagar och onsdagar. Målet med läxhjälp är att alla deltagare ska få en egen läxläsare, men då trycket från deltagare har varit oerhört högt, framförallt under våren med i snitt 30 deltagare per tisdag, så har vi fått arbeta hårt med att rekrytera ännu fler läxhjälpare så att behovet ska uppfyllas. Då rekryteringen är noggrann och vi inte kan ta in vem som helst så tar denna process lång tid.

Deltagare som inte vill ha läxhjälp har erbjudits att delta i TRIS träffpunkt samt haft möjlighet till bl.a. filmvisning, pyssel, att låna dator, att fika med andra deltagare eller samtala med socionom som har varit på plats. Under träffpunkten erbjuds målgruppen samt läxhjälpare middag som man äter gemensamt.

Under varje öppen tjejgruppsverksamhet har TRIS gruppträffar som består av värderingsövningar, presentationer och övningar som berör olika teman varje vecka. Exempel på teman är barnkonventionen, kärlek, sex- och samlevnad, hälsa, självförsörjning, rykten m.m. Vårens tema var rättigheter kopplat till sexualitet och relationer, under hösten fortsatte vi med samma tema då vi märkte att det var väldigt uppskattat (över 95 % uppgav att det var ett viktigt ämne för dem) och ett ämne där det fanns stora kunskapsluckor. Gruppträffarna har också varit ett tillfälle att bjuda in föreläsare, några exempel på detta är: Uppsala stadsbibliotek barn-och ungdoms avdelning samt RSFU.

Vidare har TRIS erbjudit bland annat social dans under våren samt en idrottsföreläsning under hösten som hälsofrämjande aktiviteter.

"Det känns som ett träningspass, jag kommer att sova jättebra i natt. Jag vill ha mer dans!"

Efter (utvärdering)

Deltagare och läxhjälpare har fått fylla i en utvärderingsenkät för att se om projektets syfte uppfyllts. Utvärderingarna är mycket positiva och majoriteten av både deltagare och volontärer trivs mycket bra på läxhjälp. Det som flera deltagare önskade sig i utvärderingarna var mer tid och fler läxhjälpare. TRIS är mycket medvetna om behovet av bägge dessa saker och arbetar aktivt för att få in fler volontärer till verksamheten, samt se över om man kan förlänga läxhjälppassen.

TRIS personal har vidare utvärderat sina insatser för att kvalitetssäkra verksamheten genom projektanteckningar efter varje genomförd aktivitet.

"Läxhjälp är ett ställe där jag känner mig fri, där jag får vara mig själv"

"Jag trodde verkligen att jag skulle få F, men tack vare läxhjälp så klarade jag kursen!"

"TRIS är allt för mig. Här kan jag komma och få hjälp med läxor och träffa kompisar efter skolan, och vi pratar om viktiga saker."

SOMMARAKTIVITETER

SYFTE OCH BAKGRUND

Den målgrupp som TRIS möter är oftast starkt begränsade och tillåts sällan delta i vanligt förekommande ungdomsaktiviteter och/eller sommarjobb/studier. Exempel på aktiviteter som TRIS målgrupp sällan får ta del av är deltagande på fritidsgården, åka på skolutflykter eller gå på bio med sina kompisar. Målgruppen tvingas tacka nej till sommarjobb om arbetet sker i könsintegrerade miljöer och/eller innebär skiftarbete med sena kvällar/nätter. Målgruppen hindras även från att delta i sommarkurser/SFI eller sommarskola. Under somrarna då skolan stänger blir målgruppen ofta väldigt isolerad. Oftast tar kommunens olika verksamheter sommaruppehåll eller har begränsade öppettider. Detta medför att utsatta grupper blir än mer isolerade. Vidare riskerar unga kvinnor och tjejer att bli bortgifta/-förlovade eller könsstympade under sommaren. En stor andel av TRIS målgrupp är dessutom ensamkommande vilket bidrar till en än mer ökad isolering under sommaren. Syftet med TRIS sommaraktiviteter är därför att förebygga isolering och tillgodose målgruppen med en meningsfull fritid, öka förutsättningen för sommarjobb/studier samt förhindra tvångsäktenskap och könsstympning. Vidare placeras ofta unga kvinnor och tjejer strax innan sommarlovet och detta medför total isolering och risk för återvändande till våldsutövarna. För att motverka detta behöver nämnda individer meningsfull sysselsättning, fritid och alternativa nätverk under sommarlovet.

TRIS har även erfarenhet av mammor som är rädda och oroliga för vad som kommer att hända med deras barn om de återvänder till hemlandet under lovet. För att ge dem ett alternativ och

motivera dessa kvinnor till att stanna i Sverige med sin familj har TRIS erbjudit kvinnoaktiviteter under sommaren. Sommaraktiviteterna för kvinnor syftar även till att bryta isolering bland nyanlända kvinnor och erbjuda delaktighet, gemenskap samt sysselsättning.

Målgrupp

- Tjejer i åldrarna 13-25år (inklusive nyanlända och ensamkommande tjejer)
- Nyanlända kvinnor

Statistik sommaraktiviteter

Antal sommaraktiviteter	12st
Deltagare i snitt	10st/per aktivitet
Antal stödsamtal per sommaraktivitet:	1-2st

MÅLUPPFYLLELSE

Att bryta målgruppens isolering (KTN & SCN)

Flera av deltagarna hade TRIS sommaraktiviteter som sina enda aktiviteter under veckan. Deltagarna fick chansen att träffa både nya och gamla vänner, umgås och ha roligt tillsammans.

Att stödja målgruppen så att de klarar av sitt sommarjobb och/eller studier (AMN)

Vid flera av tillfällena under sommaraktiviteterna erbjöd TRIS läxhjälp till deltagarna. Vidare hjälpte personal och/eller volontärer till med kontakten med sommarjobb vid behov. I början av sommaren fick deltagare som ännu inte sökt sommarjobb hjälp att skriva CV och personligt brev.

Tillgodose målgruppen en meningsfull fritid (KTN) och Att erbjuda målgruppen en mötesplats (KTN)

Målgruppen har tillgodosetts en meningsfull fritid och en mötesplats genom att erbjudas en variation av aktiviteter samt socialt umgänge med vänner under en tid då målgruppen ofta är mycket isolerad.

Att förebygga barn- och tvångsäktenskapsresor och att förebygga könsstympningsresor (SCN, UBN)

Inför sommaren informerade TRIS om att barn- och tvångsäktenskap samt könsstympning är olagligt och var man kan vända sig om man är orolig för sig själv, en vän eller en familjemedlem. De deltagare som vi misstänkte var utsatta för/riskerade att utsättas för barn- eller tvångsäktenskap eller könsstympning pratade vi med enskilt, samt orosanmälde vid de fall vi bedömde att det var nödvändigt.

Vidare kunde vi genom sommaraktiviteterna märka vilka tjejer som helt plötsligt saknades och då göra en orosanmälan. Samtliga orosanmälningar som TRIS har gjort har varit anonyma.

Att förebygga återvändande av skyddsplacerade (SCN)

Skyddsplacerade har haft möjlighet att delta på TRIS sommaraktiviteter. Detta ger en mer meningsfull fritid och möjlighet till nya sociala kontakter till personer som ofta blir isolerade i samband med skyddsplaceringar.

GENOMFÖRANDE

TRIS har under sommaren erbjudit öppna aktiviteter av olika karaktär för målgruppen minst en gång i veckan under hela sommaren. Vid ett antal träffar har möjlighet till läxläsning och praktiskt samhällsstöd funnits. Hit har deltagare kommit för att umgås, vila, kolla på film, läsa eller samtala med kurator. Även andra typer av aktiviteter har erbjudits, bland annat picknick, brännboll, fotboll och stadsvandring. I slutet av sommaren åkte 20 deltagare på ett 2-dagars läger tillsammans med ledare och volontärer från TRIS.

Utvärdering

Deltagare på sommaraktiviteterna har haft möjlighet att utvärdera och komma med synpunkter på förbättring tills nästa år. Bland annat önskar deltagarna ännu fler aktiviteter. TRIS personal har vidare utvärderat sina insatser för att kvalitetssäkra verksamheten genom projektanteckningar efter varje genomförd aktivitet.

SIMKURSER FÖR TJEJER

Syfte och bakgrund

Den målgrupp som TRIS möter är oftast starkt begränsade och tillåts sällan delta i simundervisningen i skolan, då de av olika skäl hindras simma i lokaler där män kan vistas. För att nå godkänt betyg i idrott och hälsa krävs det att eleven klarar av att simma 200 meter, varav 50 meter ryggsim. Ett stort antal av de tjejer TRIS möter klarar inte av detta. Under 2017 har TRIS därför fortsatt sina samtal med framförallt Gottsundabadet och Linnéas simskola för bokning av simbassäng, för att kunna erbjuda simträning för vår målgrupp i dessa lokaler. TRIS har under 2017 startat igång simkurser för tjejer i två omgångar. Dels i form av 3 veckors intensivkurs under sommaren på Linnéas simskola, dels med simträning en gång i veckan under hela höstterminen på Gottsundabadet.

Statistik

Antal simtillfällen	50st
Antal deltagare som börjat	46st
Antal som fullföljt kursen	33st
Antal stödsamtal per simtillfälle:	1-2st

Målgrupp

- Tjejer i högstadie- och gymnasieålder i behov av simträning för att klara godkänt betyg i idrott och hälsa

MÅLUPPFYLLELSE

Möjliggöra simkunnighet och vattenvana hos målgruppen (UTN)

Genom att erbjuda simträning under sammanlagt 50 tillfällen har vi möjliggjort för deltagarna att skaffa sig en vattenvana som många saknade. I och med att vi har varit i bassänger där män inte vistades vid tidpunkten för TRIS simträning, möjliggjorde vi för målgruppen att känna sig trygga inför att komma och simma. I utvärderingen efter höstens simträning är det tydligt att deltagarna själva känner att de har ökat sin simkunnighet, då 90 % anger att de nu kan simma lite eller helt och hållet.

Möjliggöra godkänt betyg i idrott och hälsa genom att deltagarna får lära sig att simma (UTN)

Inför sommarens intensivkurs var det flera deltagare som var direkt vattenrädda och ingen som kunde simma längre än 10 meter. Efter höstens fortsättningskurs har vi kunnat intyga att en deltagare klarat av att simma 200 meter, vilket är betygsgränsen, samt sett en stor utveckling hos övriga deltagare. 70 % av deltagarna säger dessutom att de har börjat delta mer i skolans övriga idrottslektioner efter att de började på TRIS simträning.

Är du oftare med i skolans idrott efter att du börjat på TRIS simträning?

Tillgodose målgruppen en meningsfull fritid (KTN)

Omkring 35 tjejer har genom TRIS simträning fått möjlighet till en meningsfull fritid genom att kunna delta på en träff i veckan under hösten, och mer intensivt under sommarens intensivkurs. Att kunna simma är inte bara viktigt för att klara godkänt betyg i idrott och hälsa, men underlättar även för tjejerna att tillgodose sig själva en meningsfull fritid genom att inte behöva avstå aktiviteter som innefattar vattenkontakt. En stor del av den inledande simträningen gick ut på att ge tjejerna vattenvana och en insikt om att man kan ha kul i vattnet, vilket flera deltagare lyfte fram som något de uppskattade och tog med sig. Genom att erbjuda simträning gav vi även målgruppen tillfälle att prova på något nytt (simning) samt träffa nya vänner.

Att förebygga barn- och tvångsäktenskapsresor (SCN, UTN) och Att förebygga könsstympningsresor (SCN, UTN)

Genom att erbjuda verksamhet som hjälper tjejerna att uppnå godkänt betyg i ett skolämne, så gav vi dem samt deras föräldrar en anledning att stanna i Sverige över sommaren. Vi har före, under och efter simträningen haft kontinuerlig kontakt dels med deltagarna själva, dels med kuratorer och lärare på deltagarnas skolor, för att vid frånvaro snabbt kunna utreda varför en elev inte deltagit i simningen och avgöra ifall en orosanmälan behöver göras. De deltagare som vi misstänkte var utsatta för/riskerade att utsättas för barn- eller tvångsäktenskap eller könsstympning pratade vi med enskilt, samt orosanmälde vid de fall vi bedömde att det var nödvändigt.

Att erbjuda målgruppen en mötesplats (KTN)

Målgruppen har erbjudits kontinuerlig simträning, vilket även har fungerat som mötesplats och en möjlighet att lära känna nya människor från andra delar av staden.

GENOMFÖRANDE

Sommaren

TRIS erbjöd under sommaren 2017 en intensivkurs i simning under 3 veckor, uppdelat på två sammanhängande perioder. Efter en kartläggning över vilka skolor som var i störst behov kontaktade TRIS under våren lärare och kuratorer på utvalda skolor för att i samråd med dessa ta fram en deltagarlista. Detta för att säkerställa att det blev elever i behov av simkunskaper för att få godkänt betyg i idrott och hälsa som tilldelades platserna. Sommarens simträning var på Linnéas simskola, där det finns en liten bassäng utan insyn från gatan. Vi var ensamma i denna lokal, vilket skapade en trygghet för deltagarna, då många av dem av olika anledningar hindras simma i lokaler där män kan vistas. Dessutom hade vi kompetenta simlärare genom vårt samarbete med Uppsala simskoleförening som hade kunskap om vår målgrupp och lång erfarenhet av att leda simlektioner.

Hösten

Under hösten 2017 erbjöd TRIS en fortsättningskurs för sommarens deltagare, för att bygga vidare på de grundläggande kunskaper som deltagarna förvärvade sig under sommaren. Under hösten hade vi ett tillfälle i veckan på Gottsundabadet under deras tjejtider, uppdelat på två grupper för att kunna ta emot så många som möjligt. Vi fick in två simlärare med lång erfarenhet av målgruppen och TRIS, vilket skapade en extra trygghet för deltagarna.

Simträning med ungdomar som inte kan simma alls, och i vissa fall är direkt rädda för vattnet, kräver hög personaltäthet för att garantera säkerheten, vilket har gjort att vi har begränsats i antalet deltagare. TRIS har genom hela processen därför hållit en tät dialog med berörda lärare för att säkerställa att så många tjejer i behov som möjligt ska få möjligheten att träna simning med TRIS.

Utvärdering

Deltagarna på simträningen har fått fylla i en utvärderingsenkät för att se om projektets syfte uppfyllts. En stor majoritet av deltagarna uppger att de är nöjda eller mycket nöjda med simträningen och 90 % uppger att de har blivit bättre på att simma. Alla uppger att de har fått bättre självförtroende efter att de började på TRIS simträning. Dessutom uppger alla att de föredrar TRIS simträning framför andra alternativ. TRIS personal har vidare utvärderat sina insatser för att kvalitetssäkra verksamheten genom projektanteckningar.

"Det roligaste den här terminen har varit att få simma!"

Statistik, TRIS öppna verksamhet för unga tjejer (13-25 år)

TOTALT ANTAL DELTAGARE (13-25 ÅR) SAMTLIGA AKTIVITETER	
Antal aktivitetstillfällen totalt under 2017 ➤ Läxhjälp 96st ➤ Träffpunkt 32st ➤ Simning 50st ➤ Sommaraktiviteter 12st ➤ Aktiviteter till unga med skyddade personuppgifter 208st	398 aktivitetstillfällen under 2017
Totala deltagandet under 2017	Cirka 6890 deltagande individer (ej unika individer)

Antal enskilda stödsamtal under 2017	123 st
Genomsnitt antal volontärer per läxhjälpsträff:	Cirka 17 personer/läxhjälpstillfälle
Antalet läxhjälpstimmar	1800 timmar
Antalet volontärstimmar	1300 timmar

KVINNOGRUPPER

Syfte och bakgrund

Sedan år 2008 har TRIS arbetat med unga och vuxna nyanlända kvinnor för att stärka och förbereda målgruppen till att ta sig ut i majoritetssamhället. Fokusområden har varit arbetsmarknad, den civila sektorn samt social och kulturell integration. Dessa kvinnor har ett flertal sårbarhetsfaktorer; exempelvis kan de inte det svenska språket eller det svenska systemet, de har ofta varit med om traumatiska händelser såsom krig, könsstympning, våldtäkter, barn- och tvångsäktenskap, och de arbetsmarknadsinsatser som samhället erbjuder är oftast anpassade för män. Vidare vittnar TRIS om att en del av de kvinnor som TRIS möter motarbetas av sin egen familj/släkt i strävan efter att bli självförsörjande. Slutligen är TRIS erfarenhet att målgruppen sällan får möjlighet till en egen fritidssysselsättning, kulturella upplevelser och social samvaro med vänner och i nätverk utöver familj/släkt. Målgruppen bär ofta ansvaret för en mycket stor del av det obetalda arbetet hemma samt omsorg om barnen och äldre. Detta leder till isolering och utanförskap som hindrar dessa kvinnor till att integreras och ta klivet ut i majoritetssamhället. Syftet med TRIS kvinnogrupper är att skapa en plattform för erfarenhetsutbyte, nätverkande och sysselsättning för att bryta isolering. Plattformen ska möjliggöra och öka förutsättningarna för integration genom en egen hållbar försörjning och egenvald fritid. Syftet är att stödja kvinnor till utvidgat livsutrymme, större omvärldskunskap, introduktion till nya kulturupplevelser (utöver den egna kulturella kontexten) samt ökad möjlighet att hitta nya nätverk via egenvalda aktiviteter. Många kvinnor har inneboende förmågor och stor potential att förverkliga sig själva, men behöver stöd och tillgång till rätt verktyg för att kunna uppnå sin potential.

Målgrupp

- Nyanlända kvinnor
- Kvinnor med utländsk bakgrund

MÅLUPPFYLLELSE

Erbjuda målgruppen en plattform för erfarenhetsutbyte, nätverkande och sysselsättning (AMN)

Omkring 60 kvinnor har under 2017 deltagit i TRIS kvinnogrupper. Kvinnorna kommer framförallt från Arbetsförmedlingen Uppsala. Några kommer från de kontakter TRIS har haft med kvinnor sedan tidigare i olika råd- och stödsamtal. Genom bland annat inspirationsföreläsningar, studiebesök, praktikplatser och sociala träffar i grupp har kvinnogrupperna bidragit till att deltagarna fått möjligheten att skapa sig nya kontakter, samt kunna utbyta erfarenheter. Möjligheten till att göra 10 veckors praktik har även minskat steget till en egen hållbar försörjning.

Samtliga av deltagarna tyckte att studiebesöken var bra och majoriteten uttryckte att studiebesöken har känts relevanta för dem.

Bryta isolering bland målgruppen (SCN, AMN, UBN, KTN)

Varje vecka har deltagarna haft möjlighet att delta vid aktiviteter mellan 1-4 gånger. Många av deltagarna har uttryckt att TRIS varit viktigt för deras sociala samvaro för att kunna möta andra som inte hör till familj eller släkt. Deltagarna har träffat dels andra kvinnor i liknande livssituationer, dels personer som på olika sätt är yrkesverksamma. Studiebesöken har möjliggjort för deltagarna att få kontakt med personer inom bland annat arbetslivet samt att få delta i samhällslivet på ett sätt de tidigare inte gjort.

"Utan er hade jag aldrig träffat alla de här människorna. Det här är jätteviktiga kontakter för mig för att ha ett bra liv här i Sverige."

Arbetsrelaterade kunskaper:

- Tillgodose individen teoretiska kunskaper och praktiska erfarenheter för hur de kan söka arbete, utbildning eller starta eget företag (AMN)
- Öka målgruppens kunskaper om arbetsrelaterade frågor, arbetsmiljö, försäkringar samt social samvaro på arbetsplatser (AMN, KTN)

Deltagarna har varje vecka haft gruppträffar där de bland annat fått lära sig om arbetsmiljö, sociala koder, och lagar och regler som berör arbetsliv. De har även fått veta mer om sina rättigheter och skyldigheter. Vidare har de fått gå på studiebesök dels på olika arbetsplatser som IKEA, Länsförsäkringar, Upplands motor, Himla, Nordiska Afrikainstitutet och Rikshem, dels till Almi för att få mer information om hur man kan gå till väga för att starta eget företag. Deltagarna har även fått information och stöd gällande arbetsansökan och utbildning, skriva CV och personligt brev, hitta annonser på Platsbanken, hitta information om utbildningar, samt öva på arbetsintervju. Deltagarna har även fått möjligheten att genomföra 10 veckors praktik för att kunna få ytterligare fördjupad kunskap gällande svenskt arbetsliv.

"TRIS är viktigare för mig än SFI. På Livscirkeln får jag lära mig saker som är oerhört viktiga att ha med mig i mitt liv i Sverige. Varje vecka lär jag mig någonting nytt och värdefullt. Livscirkeln är som att läsa en kurs på universitetet, men som handlar om livet."

Ge deltagarna möjlighet att identifiera sina resurser och sätta upp konkreta kortsiktiga och långsiktiga mål (AMN)

Under individuella samtal har varje deltagare tillsammans med en coach fått göra en genomförandeplan. Genomförandeplanen består av en plan med tydliga mål som deltagaren själv har arbetat fram med stöd från coachen. Med jämna mellanrum har genomförandeplanen följts upp och reviderats. 73 % av deltagarna uttryckte att de har fått hjälp med att sätta upp mål för framtiden.

Ge deltagarna möjlighet att identifiera yttre faktorer och omständigheter, såsom normer inom familj/släkt, som hindrar dem från att bli ekonomiskt självständiga (AMN, SCN)

Deltagarna har under gruppträffarna fått möjligheten att reflektera kring yttre och inre faktorer som hindrar till självständighet och integration. Att få möjligheten att diskutera med andra i större grupp tillsammans med andra deltagare och med ledare öppnar upp för reflektion i hela gruppen där de delat med sig utav sina berättelser för varandra. Efter gruppträffarna har även möjlighet för djupare reflektion erbjudits, då deltagarna fått ta med sig hemuppgifter. Det har även arrangerats inspirationsföreläsningar där en föreläsare har bjudits in för att dela med sig av sina personliga

erfarenheter av att skapa sig ekonomisk självständighet eller att genomgå en integrationsresa. 73 % av deltagarna känner att de har fått större kunskaper om sig själva, samt en stor grupp av deltagarna känner att de fått lära sig mer om svenska samhället och om sina rättigheter och skyldigheter.

Öka målgruppens förutsättningar för integration genom social och kulturell integration (AMN & KTN)

Utöver gruppträffarna har deltagarna erbjudits diverse olika studiebesök och aktiviteter för att kunna introduceras till olika former av arenor. Detta för att främja social och kulturell integration. Att introduceras till olika arenor inom Uppsala är av stor vikt för att kunna få en helhetsbild av det svenska samhället, för att på så vis kunna integreras till fullo. Studiebesök har gjorts till bland annat museum, bibliotek, bostadshyresbolag, samt arbetsplatser. Under vårterminen genomfördes även en dagsutflykt till Stockholm där deltagarna fick möjlighet att besöka Nordiska museet och Moderna museet, samt gå på stadsvandring.

"Att få åka till Stockholm betydde jättemycket för mig. Det här är första gången sen jag kom till Sverige som jag fått känna mig som en turist. Jag behövde verkligen få det här avbrottet från alla studier och stress med familjen. Utan er hade jag aldrig fått uppleva det här."

Arbeta för ökat fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande hos målgruppen (SCN, AMN, KTN, UBN)

Ledare vittnar om att stora delar av deltagarna har besvär med sin hälsa, vilket försvårar att kunna skapa sig en trygg plattform i Sverige och för att kunna integreras. För att främja deltagarnas psykiska, fysiska och sociala välbefinnande har deltagarna erbjudits hälso- och gemenskapsfrämjande aktiviteter såsom simning, yoga, thaiboxning och bowling. Det har även anordnats föreläsningar om kost, sömn och hälsa. Under de individuella samtalen har även funnits utrymme att diskutera den enskilda deltagarnas mående. Flera deltagare har vittnat om bättre hälsa och att de är gladare i och med kvinnogrupperna, och 68 % av deltagarna har uttryckt att de tycker att de fått stöd och hjälp med sitt mående

GENOMFÖRANDE

Under året har det med jämna mellanrum rekryterats, framförallt genom Arbetsförmedlingen, nya deltagare till kvinnogruppernas aktiviteter. Det har genomförts aktiviteter under både vår- och höstterminen. Det har även förekommit planering och samordning utav aktiviteter, praktikplatser, ledare och volontärer, samt externa föreläsare. Under 2017 har följande aktiviteter genomförts:

- Gruppträffar 1-2 gånger i veckan där ämnen såsom målplanering, självbild, integration, resurser, svensk arbetsmarknad våld som hinder samt rättigheter och skyldigheter har behandlats
- 10 veckors arbetsträning för deltagarna på halvtid som komplement till svenskstudier
- Enskild målplanering med deltagare
- Studiebesök 1 gång i veckan på exempelvis stadsbiblioteket, potentiella arbetsgivare, bostadsuthyrare, museum, träningsanläggningar m.m.
- Föreläsningar om kost och hälsa, svensk arbetsmarknad, integration, utbildning, att starta eget och att söka bostad
- Inspirationsföreläsning av i första hand kvinnor och nysvenskar inom olika yrken
- Simning 1 gång i veckan vår- och hösttermin
- Studiebesök och workshops i musik och konst
- En dagsresa till Stockholm under vårterminen för att besöka diverse museum i konst och kultur
- Yoga och thaiboxning vid ett par tillfällen under vår- och hösttermin

Utvärdering

Deltagare i kvinnogrupperna har haft möjlighet att utvärdera och komma med synpunkter på förbättring till nästa år. TRIS personal kommer även utvärdera sina insatser för att kvalitetssäkra verksamheten genom projektanteckningar.

ÖPPEN STÖDVERKSAMHET

Syfte och bakgrund

TRIS har arbetat med hedersvåldsutsatta kvinnor och barn sedan starten år 2002. Denna målgrupp har ofta en helt annan referensram om vad som icke är acceptabel behandling och våldet blir ofta normaliserat redan från att de är små barn. Många av dessa kvinnor och barn utsätts för grova kränkningar och våldsbrott. Våldsutövaren är oftast inte en ensam individ och detta ökar risken för systematiska kränkningar och våldshandlingar mot kvinnor och barn med svåra konsekvenser som följd under en lång tid. Dessutom minskar benägenheten att söka hjälp och insynen från myndigheter minskar då familj/släkt försvarar kränkningar och våld mot enskilda. Denna målgrupp är oftast mycket krävande och bara en person kan behöva flera timmars stöd i veckan. Än mer sårbar är målgruppen som har en intellektuell funktionsnedsättning och utsätts för hedersrelaterat förtryck och våld, då deras förmåga att själv söka hjälp är mycket begränsad, dels p.g.a. den kognitiva nedsättningen, dels för att våldsutövaren ofta är personens assistent.

En av de grävsta våldshandlingarna mot de barn som TRIS möter är könsstympning vilket ungefär hälften av de kvinnor och barn TRIS kommer i kontakt med har blivit utsatta för. Sällan vet målgruppen att det de utsätts för är olagliga handlingar och att de har rätt till stöd och skydd.

För att förmå dessa kvinnor att söka hjälp krävs ofta ett långtgående motivationsarbete då majoriteten av kvinnorna har bristande tillit till samhällets olika myndigheter. Förutom samtalsstöd är målgruppen även i behov av praktiskt stöd, såsom hjälp med myndighetskontakter, hjälp med att fylla i diverse blanketter, bostadssökande, migrationsärenden m.m. Exempelvis möter TRIS många flickor och kvinnor som är könsstympade och behöver hjälp med att kontakta kvinnokliniken, oftast är de också i behov av att någon från TRIS följer med.

Syftet med TRIS öppna stödverksamhet är därför att erbjuda målgruppen professionella och evidensbaserade stöd- och motivationssamtal genom bokade respektive drop-in tider med kvalificerade socionomer. Utöver fysiska möten är syftet att erbjuda chatt, telefonjour samt hjälp med att slussas vidare till andra myndigheter för att få den hjälp och det skydd de är i behov av. Att arbeta med våldsutsatta kvinnor och barn ökar risken för sekundär traumatisering av vårdgivarna. Syftet är även att kunna erbjuda anställd personal professionell handledning för att trygga personalens arbetsmiljö och öka personalens förutsättningar att ge kvalitativt och professionellt stöd.

Målgrupp

- Kvinnor och barn (med eller utan intellektuell funktionsnedsättning) som utsätts eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat förtryck och våld
- Pojkar som utsätts för hedersrelaterat förtryck och våld eller som lever i en hedersrelaterad värdegrund

Statistik, öppen stödverksamhet

Kvinnor totalt	314
Flickor (under 18) totalt som upplevt/utsatts för våld	399

Män	29
Pojkar	36
Yrkesverksamma	319
Totalt Uppsala	492 ärenden
Totalt nationellt	602 ärenden

MÅLUPPFYLLELSE

Att i ett tidigt skede upptäcka barn, ungdomar och kvinnor som utsätts eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat förtryck och våld (SCN, UBN, AMN, KTN)

Genom aktiv marknadsföring på skolor, socialtjänst, vårdcentraler, BVC, MVC, andra ideella föreningar, kommunens kanaler samt genom sociala medier har TRIS synts och informerat om att vi stödjer personer utsatta för hedersvåld. Vidare har TRIS gett information till våra volontärer och yrkesverksamma om vilka varningssignaler som är viktiga att vara uppmärksam på.

Att målgruppen stärks till att våga berätta om sin utsatthet (SCN)

Genom TRIS förebyggande och öppna aktiviteter skapar personal ett förtroende för målgruppen där teman som våld och förtryck lyfts. Ett ökat förtroende till en vuxen utanför det egna nätverket skapar en miljö för samtal, råd och stöd.

Att erbjuda målgruppen rådgivande, stödande och motiverande samtal på flera språk och anpassad för intellektuell funktionsnedsättning (SCN)

TRIS har haft tillgång till flera språk genom personal på TRIS. Vid behov tar TRIS även in tolk. I samtal med personer med en intellektuell funktionsnedsättning så har pictogram, samtalsmattan och andra medel för kommunikation använts.

Samarbetet med kommunens befintliga verksamheter (ex. IFO, Nexus, Råd- och stöd) ska stärkas (SCN)

TRIS har haft kontinuerlig kontakt med framförallt Nexus gällande personer som utsätts för hedersrelaterat förtryck och våld. Vidare har möten initierats för att stärka samarbetet. TRIS ser ett fortsatt behov av att stärka samarbetet med framförallt enheterna för barn och unga inom socialtjänsten.

Samarbetet med andra sociala ideella verksamheter ska stärkas (ex. Kvinnojour, tjejjour, Kvinnobyrå Uppsala stadsmission) (SCN, AMN)

TRIS har under 2017 haft god kontakt med bland annat Uppsala tjejjour, Uppsala kvinnojour, Röda korset och Rädda barnen, exempelvis har Uppsala tjejjour kommit på besök på TRIS öppna verksamheter. Vidare har TRIS och Uppsala kvinnojour haft kontakt i flera ärenden.

GENOMFÖRANDE

TRIS jourtelefon har varit öppen måndag till fredag 9-17 med undantag från tisdagar då den har varit öppen till 20:00. TRIS har haft dropin tisdagar och onsdagar samt har haft möjlighet att ha

inbokade samtal. Personal har vidare följt med till olika myndigheter, haft kontakt med socialtjänst, hjälpt till i asylärenden samt hjälpt till att fylla i olika blanketter.

TRIS har marknadsfört jouren genom bland annat utdelning av jourkort till skolor, vårdcentraler, BVC, MVC, polis, socialtjänst och ideella organisationer samt genom informationsföreläsningar och utbildningar till yrkesverksamma inom skol, vård och omsorg.

Statistik, jourtelefon

Målgrupp	Antal
Våldsutsatta vuxna	
- Kvinnor	418
- Män	38
Våldsutsatta barn	
- Flickor	297
- Pojkar	25
Totalt Uppsala	269
Totalt nationellt (ej Uppsala)	509
Våldsutsatta totalt i hela landet	778
Yrkesverksamma	
Totalt Uppsala	184
Totalt nationellt (ej Uppsala)	286
Yrkesverksamma totalt hela landet	470
Totalt antal ärenden TRIS 2017 jourverksamhet	1248

Utvärdering

Alla samtal i TRIS öppna stödverksamhet och jourtelefon har noggrant dokumenterats av personalen som höll i samtalet, för att möjliggöra för adekvat statistik beräkning. TRIS personal kommer även utvärdera sina insatser för att kvalitetssäkra verksamheten genom projektanteckningar.

ÖVRIGA AKTIVITETER

Besök och övriga aktiviteter

TRIS har besökt Socialtjänsten och berättat om verksamheten. TRIS har besökt skolor för individuella ärenden.

- 13 maj 2017 - Sävjadagen
- 2 september 2017 – Gottsundadagen

Föreläsning och fortbildning

- 20 januari 2017 - Mäns heder att vara offer och förövare

- 27 februari 2017 - Samtal på ABF, att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck
- 8 mars 2017 - Internationella kvinnodagen, Öppen föreläsning på Eklundshof
- 8 mars 2017 – Internationella kvinnodagen, TRIS var representerade på arrangemang av Bodil Frick på UKK
- 28 april 2017 - Föreläsning för Rotary medlemmar, Basheder
- 20 september – Föreläsning Per Brinkemo, Klansamhället och pojkar i en hederskontext
- 11 oktober 2017 - Flickadagen, Öppen föreläsning på stadsbiblioteket, Könstympning av Amelmottagningen
- Fyra öppna föreläsningar för kvinnor kring samhällsorientering (historisk genomgång av jämställdhetsarbetet i Sverige, det svenska socialförsäkringssystemet, familjerätt och sexuell och reproduktiv hälsa)
- Två fortbildningstillfällen för TRIS volontärer, Basheder och fördjupning

Budget 2017

Budgetpost	Kostnad
Lön	1150 000 kr
Lokal	200 000 kr
Admin	120 000 kr
Aktiviteter	120 000 kr
Externa tjänster	94 000 kr
Förbrukning	50 000 kr
Summa kostnader:	1734 000 kr

Uppsala 2018-03-28

Verksamhetschef